

Zpravodaj Kocianovy houslové soutěže

Sobota 10. 5. 2008

50. ročník KHS

číslo 3

Festival Kocianovo Ústí

O hudebním festivalu Kocianovo Ústí jsem si povídala s uměleckým ředitelem tohoto festivalu Jaroslavem Svěceným.

Proč vznikl festival a jaké má plány do budoucna?

Festival vznikl proto, aby podpořil vlastní KHS. Aby se soutěž zarámovala do hudebních svátků hudby. Aby nalákal širší okruh veřejnosti. Aby přivedl lidi do Ústí a nabídl jim možnost jít na výstavu, přes den navštívit hudební klání mladých houslistů a večer jít na koncert. Kombinaci houslové soutěže mladých interpretů a hudebního festivalu nikde neznám. V tom si myslím, že je Kocianovo Ústí naprosto unikátní. Pro nás je velmi důležité, aby si do tohoto kraje našlo cestu víc lidí. Když to vezmu z pohledu turistického, návštěvníci Prahy si tam mohou přechíst, co se děje v Českém Krumlově, Karlových Varech, na Hluboké, ale o východních Čechách ani vidu ani slechu. A tím, že se zde bude něco významného dít bychom to chtěli zvrátit. Přivést sem nejen tuzemské návštěvníky, ale i ze zahraničí. A to je práce do dalších let.

Festival je tady proto, aby umocnil jméno Jaroslava Kociana, aby mu získal absolutní prestiž. Řada lidí z mladé generace vůbec neví, kdo Jaroslav Kocian byl. To je třeba lidem sdělovat. A prostřednictvím toho, že se tady svátek hudby bude konat chceme i do budoucna dělat některé koncerty multižánrově. Samozřejmě, že je to o klasické hudbě, ale chceme dělat i přesahy hlavně kvůli mladým lidem.

FOTO: LUKÁŠ PROKEŠ

Je dobře, že se začíná postupně rozšiřovat dramaturgie zajímavými lidmi, zajímavými jmény jako např. koncert Zdeny Klubové, která je hvězdou českých sopranistek. Bude

tady zpívat Martina Kociánová, profesor Popelka je jedním z

Program dnes

KHS

- 9.00 2. kolo III. kategorie**
vyhlášení výsledků III. kategorie
30 minut po ukončení 2. kola
- 14.00 2. kolo IV. kategorie**
vyhlášení výsledků IV. kategorie
30 minut po ukončení 2. kola

Hudební festival

- 19.30 Chrám Nanebevzetí Panny Marie**
Galavečer evropských houslí
Jaroslav Svěcený - housle, průvodní slovo
VIRTUOSI PRAGENSES - komorní orchestr

nejlepších varhaníků a mimochodem také člověk, který zasedá v mezinárodních a českých porotách varhanních. V dechovém triu Amadeus hraje jeden z nejlepších současných českých klarinetistů Karel Dohnal. Je uznávaný po celém světě, kde nejen vystupuje ale i vede klarinetové kurzy. Zítra přijede orchestr Virtuosi Pragenses s vynikajícími komorními hráči, z nichž většina může hrát i sólově. Koncert bude zajímavý především tím, že se mi podařilo zapůjčit opravdu unikátní kousky houslí.

Vyjímečná je i výstava houslí, která je tvořena ze soukromých sbírek tří zemí. To, co je zde k vidění, už asi nikdo nedá dohromady. Já jsem na tom pracoval tři měsíce jako kurátor výstavy, než jsem

všechny požádal o zapůjčení, vyřídil finanční otázku pojištění. To není vůbec jednoduché. Tím, že spolupracuji se dvěma pojišťovnami a udělám pro ně nějaký koncert, získáme pojištění za lepších podmínek. Chceme samozřejmě dovést co nejlepší kvalitu, ale finance jsou omezené.

Rozšířily se i prostorové možnosti. Kromě Roškotova divadla můžeme hrát dva večery v Chrámu Nanebevzetí Panny Marie a to přivede ještě jiný okruh zájemců. Z toho důvodu jsem zvolil dva dramaturgické okruhy.

Důležité je, aby se o festivalu dozvěděl široký okruh lidí, aby se o něm mluvilo v médiích, aby se Kocianovo Ústí dostalo do kulturního kalendáře. Každým rokem získáváme nové přátele, kteří nám fandí.

Jak bylo složité získat housle pro Velký týden houslí v Ústí jak jste vybíral účinkující pro večerní koncerty?

V případě houslí jsem to zvládal celkem dobře, protože jsem spolupracoval s lidmi, kteří mě podporují v mém projektu. Zabývám se historií českých houslí v kontextu celé Evropy, natáčím celý projekt na CD. Tito lidé mě znají, důvěřují mi, spolupracují se mnou už leta a díky tomu se výstava mohla uskutečnit. Jinak bychom to ekonomicky nezvládli. Navíc jsem byl nedávno v porotě mezinárodní houslařské soutěže v Náchodě, kam přijela takřka celá houslařská špička a díky těmto kontaktům jsme sem mohli ty nástroje také dovést, protože mi tito houslaři také pomáhali.

Co se týká interpretů, já vycházím z těch kvalitních lidí, se kterými už dlouho hraji a znám se s nimi osobně. Pochopitelně chci, aby mi vyšli i po ekonomické stránce vstříc, abychom si je zde mohli dovolit. A jsem rád, že chtějí podpořit Kocianovo Ústí, mají zájem na tom, aby to tady vzkvétalo a proto sem také přijedou.

Také se snažím udělat dramaturgii takovou, aby si nejenom odborník, ale i hudební nadšenec přišel na své. A představujeme jména známá, ale i méně známé osobnosti a přitom velmi kvalitní.

Alfa a omega úspěchů Kocianova Ústí je naše spolupráce s Městem Ústí nad Orlicí jako s institucí. Jestliže to bude fungovat, myslím, že se nemáme čeho obávat. Myslím si, že je důležité, aby si Město vzalo tuto prestižní mezinárodní akci jako výkladní skříň města. A to je úkol do budoucna a první kroky jsme už určitě podnikli.

-LJ-

„Třídy“

Nejčastější otázka houslisty a jeho doprovodu po prvních krocích v budově ZUŠ je skutečně tato. Dokládá, že v organizaci soutěže opravdu není malých rolí. Já osobně si například vzpomínám na žhavé chvíle, kdy se vám u stolu s výdejem klíčů nakupí zahraniční výpravy s chutí se rozehrávat a volná třída není na dohled. Podobné chvíle proběhly už první den soutěže, kdy jedna kategorie obsadila třídy a někteří účastníci odešli na oběd a své věci v nich nechali... A houslisté z další kategorie přicházeli a přicházeli... Jednoduché k řešení, že, ale v reálu vysvětlujte, tlumočte, opatrujte věci. Naštěstí nová budova ZUŠ má odpovídající počet tříd počtu účastníků, a tak je možné vyhovět všem, aniž by se „směnovalo“ (i to KHS pamatuje) a je možné vyjít vstříc ve výjimečných případech požadavkům výprav i ve speciálních přáních - například velké výpravy chtějí velké třídy, starost mají korepetitoři, aby se mohli rozehrávat na dobrém nástroji, atd. Zájem o cvičení je velký, hned ráno před otevřením ZUŠ první výpravy čekají, až jim ZUŠ otevře své brány...

-MN-

II. kategorie - výsledky

FOTO: FOTO IRENA

FOTO: FOTO IRENA

Vítězové – II.kategorie 2008

1.cena: **Markéta Nádvorníková,**
Police n. M.

Saint – Saens – Koncert h moll 1. v. UO, BO

2.cena: **Vilmos Csikos, Belgie**

Bilguun Bayartsogt,
Mongolsko

J. Kocian – Serenáda G dur UO

Hristo Dunev, Bulharsko

3.cena: **Anja Petkovic, Srbsko**

ČU I.: **Ellen Klodová, Havířov**

Pergolesi – Arieta BO

ČU II.: **Dulguun Battur, Mongolsko**

Zpovídáme...

Igor Tkatchouk (Brusel, učitel Vilmore Csikose, soutěžícího v 2. kategorii)

1) Co si myslíte o výběru povinné skladby?

- „Nebylo to až tak obtížné, ale spíše zajímavé. Chystám se dát tuhle skladbu i dalším mým studentům, protože ji považuji za překrásnou.“

2) Rozeznal jste ve svém žáku nějaký neo-
byčejný talent hned při prvním poslechu?

- „Nedá se vyloženě říct, že to bylo okamžitě. Přišlo to postupně, jak pilně cvičil a pracoval na zlepšení.“

3) Co jste svému žáku poradil před vystoupením?

- „Nic mimořádného, jen aby hrál pro potěšení.“

Igor Tkatchouk (Brusel, teacher of Vilmos Csikos from the 2nd category)

1) What do you think about the choice of the obligatory piece?

- „It wasn't so difficult, but very interesting. I am going to give this piece to another students, because I think this music is very beautiful.“

2) Did you recognize any special talent of your pupil at first listening?

- „I can't say that I recognized the talent in him immediately, but it was gradual process when he was working very hard.“

3) What was your advice to your pupil before his performance?

- „Nothing special, just play for pleasure.“

Darizav Jargal (Ulánbátar, učitelka Battur Dulguuna a Bayartsogta Bilguuna, soutěžících v 2. kategorii)

1) Co říkáte na výběr povinné skladby?

- „Kocianova tvorba je nám hodně blízká, je v ní obsažena příroda a slunce. Takže nám skladba vyhovovala.“

2) Rozeznala jste ve svých žácích talent hned zpočátku?

- „U nás ve škole jsou žáci přijímáni už na základě určitých schopností, musí projít přijímacím řízením. Proto jsem předpokládala, že talent mají.“

Darizav Jargal (Ulánbátar, teacher of Battur Dulguun and Bayartsogta Bilguun from 2nd category)

1) What do you think about the choice of the obligatory piece?

- „Kocian's production is very close to us. There is the sun and nature in it. We were suited to the piece.“

2) Did you recognize any talent of your pupils from beginning?

- Pupils are accepted on the basis of their particular abilities. They have to pass the entrance exams. That is why I supposed they have the talent.

-JP-

2. kolo II. kategorie bylo stejně jako 2. kolo I. kategorie zastoupeno sedmi účastníky. Z nich byly jenom dvě Češky, ostatní soutěžící byli opravdu ze všech koutů světa. Opět jsem si s notýskem a tužkou sedla do hlediště, abych vás seznámila se svými postřehy z jejich výstupů.

Číslo jedna měla Ellen Klodová, která přednesla Pergollesiho Ariettu a Onříckovo Scherzo capriccioso. Její soustředěnou interpretaci první skladby s naprostou čistotou přednesu trochu pokazilo občasně intonační zakolísání, především v závěru skladby. Scherzo ji potom sedlo lépe, navíc bylo obtížnější a Ellen mohla

ukázat, co umí. A ukázala. Viděli jsme její dvě tváře, tu vášnivou a rozohněnou, ale také tu zpěvnou a lyrickou. K dobru jí lze přičíst i velmi bravurně zvládnuté disharmonické pasáže.

Jako druhá se představila Markéta Nádvorníková a její vystoupení bylo bez nadsázky předčasným vrcholem večera. Její dramatický projev doplněný bezchybně zvládnutými složitými prstoklady a dvojhmaty doplnily krásné melodie lyrických částí Saint-Saenova Koncertu h moll. Možná i vypjaté chvíle, kdy Markéta hrála nejvyšší tóny téměř na hranici hmatníku, způsobily, že jsem si připadala střídavě jako v pohádce a na pláni zmítané vichřici, oboje v tom nejlepší smyslu. Prostě excelentní.

Dokonce tři volitelné skladby si vybral Hristo Dubev. Byl to Tartiniho Koncert d moll, Vackova Tamburína a Christoskova Krátká toccata. Tento mladý pán z Bulharska hrál nádherně, ale měl trochu smůlu, že vystupoval po bezchybné Markétě. První skladba se mě moc nedotkla, ač musím ocenit velmi precizně zahranou kadenci, zbylé dvě ano. Při Tamburíně jsem opravdu slyšela kdesi v dálce cinkat tamburínu a viděla s ní tančit krásnou Španělku. Ve třetí skladbě, v které byly opět slyšitelné stopy folkloru, se potom Hristo konečně rozvášnil. Bravurně zvládl i obtížný smyk téměř se rovnající tremolu.

První z mongolských účastníků druhé kategorie, Bilguun Bayartsogt, interpretoval velmi povedeně 3. větu z Kabalevského Koncertu C dur. Uchvátil mě především výrazem a tím, jak si hru vychutnával. Jeho výkon se v mých očích téměř vyrovnal vystoupení Markéty Nádvorníkové.

Anja Petkovic ze Srbska přednesla Lalovu Španělskou symfonii. A slyšeli jsme opět výrazově velmi vyspělý výkon. Opravdu bych nečekala, že se v této drobné, skromně vypadající dívence může vzít tolik temperamentu, kolik ho předvedla v pouhých deseti minutách. A navíc intonačně naprosto bezchybně.

Velmi zajímavé bylo vystoupení Vilmore Csikose z Belgie, který zahrál dvě skladby pro sólo housle, tedy bez doprovodu klavíru. Ač byly jeho dvě skladby, Paganiniho Capriccio č.13 a Milsteinova Paganiniada, posluchačsky velmi náročné, jeho výkon jsem si opravdu užila, ač mu variace s trylky a ricochetem činily drobné potíže. Jeho skvělou techniku prstokladu i smyku trochu kazil jenom jeho mírně nevýrazný projev.

Jako poslední se potom představil Dulguun Battur z Mongolska, který interpretoval opět Kabalevského Koncert C dur, tentokrát ale 1. větu. Jeho trochu rozpačitý výraz a intonační nepřesnosti napravilo dramatické pizzicato ve střední části skladby a precizní technika.

-JT-

Jak jste se vůbec dostal k práci na KHS?

Jakožto žák pana mistra houslaře Miroslava Pikharta, který servis KHS zajišťoval po mnoho let, jsem byl osloven, jestli bych se tohoto postu neujal. Když nám pan mistr, tuším v roce 1994, onemocněl, asi dva roky na soutěži servis nefungoval. Já jsem sem stejně jezdil každý rok jako návštěvník, protože si mě soutěž získala už v 80. letech, když jsem zde zakládal opravnu nástrojů (která později zanikla). A tak mi bylo řečeno, že bych mohl spojit příjemné s užitečným (smích). Už je tomu několikrát 13 let, co zde na KHS působím.

Nosí vám soutěžící housle k opravě hodně často?

Abych pravdu řekl, porouchané housle mi někdo přinese jednou, dvakrát za soutěž nebo vůbec ne. Spíše opravuji housle pro potřeby zdejší ZUŠ, někdy přijdou i místní obyvatelé, kteří se nějak dozvěděli, že na KHS jezdívám.

Jaké jsou vlastně parametry houslí?

Co se týče rozměrů, při stavbě houslí se vychází z modelů. Těch existuje více, ale každý kolega mi dá zapravdu, že nejčastější je model Stradivari, Guarneri nebo nějaká modifikace „mezi“. Jsou totiž i takoví mistři, kteří si z každého toho modelu vezmou něco a vytvoří svoji sérii.

Jak se stane, že housle člověku tzv. „nesedí“?

Tady jsou děti rozvrstveny do čtyř kategorií podle věku a toho, jak dlouhé mají ručičky a prstíky, aby všude dobře dosáhly.

Myslím, že i mnohému laikovi je známo, že se vyrábějí různé velikosti houslí. Nejmenší jsou osminové, následují čtvrtové, půlové, tříčtvrtové a celé. Existuje ještě tzv. dámský rozměr, sedmiosminové housle, který se vyrábí speciálně na zakázku.

Jaký vliv mají parametry a typ houslí na výkon houslisty?

Hlavně je veliký rozdíl mezi nástrojem odněkud z fabriky a mistrovským, ručně dělaným nástrojem, kde jsou přesné šířky ozvučnic a v každém bodě mají housle přesnou hustotu dřeva. To má pak nástroj kvalitní, lahodný tón. Myslím, že prvotřídní hráči jako jsou tady, ač ještě mladí, potřebují takový kvalitní nástroj. Může to být pomyslný stupínek k lepšímu výkonu.

Jaké jsou obecně nejčastější opravy houslí?

Mezi námi, houslař má úplně jiný vztah k houslím než hráč. Teď to bude možná trochu kritika houslistů (směje se), většinou se totiž jedná o úplně zbytečné „úrazy houslí“, které vycházejí z toho, jak se s nimi zachází. Kovovým zakončením smyčce poškrábaný nebo jinak oprýskaný lak, dolaďovači vyryté díry způsobené jejich přešroubováním ... Nejčastější jsou ale opravy kobylek posunutých při ladění, které si spoustu hráčů neumí vrátit zpátky. Dále pak běžné porouchy kolíků atd.

Galasoprán

Tak se nazýval další z večerních koncertů Kocianova Ústí, kde se představila trojice vynikajících muzikantů Zdena Kloubová se svým čarovným a úchvatným sopránem za doprovodu Marie Synkové na klavír a Jaroslava Svěceného na housle.

Kdo přišel, nelitoval. Znějící hudba nás povznesla mimo realitu a způsob podání nás naprosto ohromil. Slyšeli jsme soprán opravdu gala s velkým G! Nemohla jsem si nechat ujít popovídání si s příjemnou, temperamentní a velmi lidskou královnou operní hudby.

Zdena Kloubová navštívila Ústí poprvé, a to s velkým nadšením. Nejen že se jí koncert vydařil, ale jak sama říká, přijela do míst, kde její manžel v minulém tisíciletí začínal jako vynikající houslista na KHS. A pověřil ji, aby všechny v Ústí moc pozdravovala a popřála všem, aby 50. ročník KHS měl velmi hladký průběh, aby se všem dařilo a aby se těšili na další ročníky.

Jak jde dohromady soužití operní pěvkyně a houslisty?

Manžel je bývalý houslista, protože řízením osudu musel houslí zanechat. Dneska je docela významným hudebním režisérem a spolupracuje především s houslisty jako s panem Sukem na jeho deskách, s J. Svěceným, V. Hudečkem, P. Šporcem, vlastně všichni naši přední houslisté u něho natáčeli profilové desky, takže housle úplně neopustil. Myslím, že se mu po nich docela stýská, nicméně ten kontakt s nimi docela má.

Pravidelně hostujete na zahraničních operních a koncertních pódii. Kterou zemi nejraději navštěvujete?

To je hrozně těžké. Já hrozně ráda jezdím tam, kde je milé publikum. To znamená tam, kde lidé jsou vnímaví, citliví a přijímají hudbu dobře.

Působíte velmi mladě, jako dvacetiletá dívka. Co pro to děláte? Máte nějaký recept na mládí?

To je otázka na tělo. Nedělám pro to nic. Děkuji pánu-bohu a mému tatínkovi, který mi dal určité geny, a také mám ten krkonošský východočeský kořínek.

Odkdy zpíváte?

Začala jsem poměrně pozdě. Vystudovala jsem gymnázium, dále šla na pedagogickou fakultu, tu jsem ale nedokončila, potom následovalo AMU a moje první angažmá bylo v 25 letech v Ústí nad Labem. A pak už moje putování po operních scénách pokračovalo – šla jsem na rok do Plzně, dále do Státní opery a pak na dlouhá léta do Národního divadla.

Nicméně nejen v divadlech jsem činná, ale miluji právě koncertní činnost a jsem moc ráda, že mám příležitost zpívat jak oratorní tvorbu, kantáty, tak vlastně i písně. U nás se to trochu zanedbává, tato písňová literatura a právě festivaly jako je váš, jsou příležitostí zase obnovit tradici interpretace komorní tvorby.

Co byste vzkázala mladým pěvcům?

Vydržte, zlomte vaz a „přes překážky ke hvězdám“, to je moje heslo.

-LJ-

Na koncertě zpívala nejen Zdena Kloubová, ale i housle Jaroslava Svěceného

Zdena Kloubovou jistě znali posluchači neslyšeli poprvé, tato dáma má ale dar ze všech největších, neposlušnost. Já osobně bych například Rossiniho árii z Lazebníka sevílského mohla v jejím podání slyšet třeba padesátkrát a dovedu si představit, že bych si tam pokaždé našla něco nového, co by mě znovu okouzlo a překvapilo.

Zdeně Kloubové, která zazpívala v nádherné zelené róbě, sedí především dramatické kusy, v nichž může naplno rozvinout svůj herecký talent a hudební citění. To, že zpívá technicky dokonale i ty nejvyšší tóny, precizně zvládá všechny melodické ozdoby a lehce, jakoby ani o nic nešlo, zvládá i ty nejtěžší pasáže, není již pro nikoho překvapením, ale její muzikálnost, temperament a um vyjádřit třeba i deset pocitů v jednom jediném

tóně mě asi nepřestanou udivovat nikdy. Stejně jako její schopnost v jednom taktu přejít z téměř neslyšitelného piana do vypjatého fortissima.

Jaroslav Svěcený zahrál své sklady houslemi tzv. malého formátu a proč, to sám vysvětlil. Tyto housle totiž byly populární právě v době, z které jeho přednesy pocházely a používaly se na dvorských slavnostech ve šlechtických domech. Housle měly opravdu značně subtilnější zvuk, jak sám Svěcený zvěštoval, ale v akusticky velmi dobrém prostředí divadla to nijak nerušilo. Po svém vystoupení potom Svěcený housle pozvedl a ukázal publiku, jako by chtěl říci „ano, ty za to můžou,“ ale já oponuji. Ne housle, ale Svěceného hbité prsty a cit pro hudbu dokázaly, že se ozval bouřlivý potlesk. Také jeho tklivě provedená Massenetova Meditace patřila k vrcholům večera.

Musím vyzdvihnout i skvělou hudební spolupráci všech tří článků koncertu a bezchybný, nerušící a skvěle housle a zpěv doplňující klavírní doprovod Marie Synkové.

Na závěr koncertu potom Zdena Kloubová pronesla tato slova, na která Jaroslav Svěcený kouzelně, protože spontánně zareagoval:

Zdena Kloubová: „Zpěv, soprán a housle patří dohromady a je to nádhera. A kromě toho mám velmi osobní vztah k houslím a vůbec ke Kociánově soutěži, protože můj manžel byl úspěšným účastníkem této soutěže v 60. letech minulého století. Takže je mi velkou ctí, že se sem vracím, tedy ne jako houslistka. Všem držíme palce a přejeme, aby do dalších ročníků bylo mnoho zájemců, mnoho krásné atmosféry, prostě všechno nejlepší. No a nemohla jsem si na konec vybrat nic jiného, nežli ukolébavku, ve které hrají hlavní roli housle.“

-JT-

Rozhovor s Jarmilou Gradkovou...

Jarmila Gradková (Havířov, učitelka Ellen Klodové, soutěžící v 2. kategorii)

Jak jste byla spokojena s výběrem povinné skladby? Bylo pro Vás a Vaši začku těžké skladbu nastudovat?

„Myslím si, že ten výběr skladby byl optimální. Skladba měla jak prvky technické, tak i melodické, což ty děti potřebují předvést, takže jsem spokojená.“

Podle čeho jste vybíraly volitelnou skladbu do druhého kola? Vybírala jste ji Vy?

„Víceméně ji vybrala žákyně sama, protože my jsme už tady na soutěži byly vloni a jí se velice líbilo právě Scherzo capriccioso. Možná pro tu rychlost, tempo a pro tu techniku, kterou ona miluje. Rychlost jako takovou má velice ráda.“

Takže ji tu slyšela minule a vybrala si ji?

„Ano, přesně tak. Slyšela ji na soutěži a řekla, že tu by si chtěla zahrát. Tak jsem jí tento krát vyhověla, ale příště už budu postupovat jinak a budu se snažit vybrat dle své vlastní představy.“

Jak dlouho Ellen učíte? Poznala jste hned na první poslech, že má talent?

„Učím Ellenku už od čtyř let. Vlastně jsem kdysi dávno učila i jejího bratra a jejich maminka za mnou přišla jakožto za bývalou učitelkou. Ellenka se neprojevila hned, ale velice záhy jsem přišla na to, že má dispozice pro housle - zkrátka paměťové i hudební jako takové. Začaly jsme naplno a záhy se dostavil i docela velký úspěch, protože v první třídě se umístila v soutěži Prague Junior Note 2004 jako první spolu s Nádvorníkovou Markétou, která tu dnes vyhrála druhou kategorii.“

Jezdíte na soutěže často? Slavíte úspěchy?

„V soutěžích jsme samozřejmě pokračovaly dál. Střídavě to byly umístění jak vynikající, tak i méně, ale to k tomu patří. Nejdeme přece jenom pro vítězství, ale jsme tu proto, aby si člověk zahrál, účastnil se, slyšel, viděl a poučil se, protože v hudbě nikdy není „konečná“, vždycky to ještě někam směřuje. Myslím si, že dnešní soutěž pro ni měla určitě velký význam.“

Přijedete příště zase?

„Budeme se určitě snažit.“

Nakonec by mě zajímalo, co jste Ellence řekla předtím, než šla na pódium?

„Řekla jsem jí, že teď už má všechno připraveno natolik kvalitně, tak aby do toho dala srdce a svou duši. Ať hraje sama za sebe, ať si prostě vnímá tu hudbu po svém, že nyní už neplatí různá omezení z mé strany, která byla samozřejmě jen v dobrém slova smyslu. Aby hrála, co sama cítí, slyší, co jí zrovna imponuje a na co má náladu.“

-JP-

III. kategorie - výsledky

1. kolo III. kategorie

Povinná skladba: Jaroslav Kocian: Intermezzo pittoresque

do 2. kola postoupili:

Laporev Cesar Nikolai	Lucembursko-Luxemburg
Svěcená Julie	ZUŠ Křtinská Praha4
Zugic Milica	Srbsko-Bělehrad
Schäferová Eva	ZUŠ Jablonoř Liberec
Pavlová Ludmila	Hudební gymnázium J.Nerudy Praha
Drda Leoš	ZUŠ B.Martinů Havířov-Město
Kimura Saaya	Japonsko-Hirošima
Mazancová Pavla	ZUŠ Police nad Metují
Kwasnikowska Rokšana	Polsko-Koszalin
Namuun Tsend- Ayush	Mongolsko-Ulanbátar
Mojzeš Peter	Hudební gymnázium J.Nerudy Praha
Husztí Gabrielle	Rakousko-Parndorf

Zpovídáme...

1. Možná už jsi někdy přemýšlela o tom, že s hraním tzv. „sekneš“. Kdo je ten, co tě nejvíc podporuje a vždy postrčí dál?
 2. Máš nějaký talisman či rituál, který ti pomáhá překonat případnou nervozitu nebo tě jen tak všude doprovází?
 3. Můžeš zasahovat do výběru skladeb, které budeš hrát?
1. Možná už jsi někdy přemýšlela o tom, že s hraním tzv. „sekneš“.

Schäferová Eva, III. kategorie, Liberec

1. Ne, s hraním jsem určitě nikdy přestat nechtěla, když se něco nepovede, musím jít dál. A podporu mám největší v mamce, dědovi a dalších členech rodiny.
2. Mám plyšového pejska, který na mě momentálně čeká v kufru (usmívá se).

3. Tak hlavní slovo ve výběru skladeb má pan učitel, ale mně se většinou líbí to, co on navrhne, takže se dobře shodneme.

Bilguun Bayartsogt, II. kategorie, Ulanbátar, Mongolsko

1. Měl jsem období, kdy jsem chtěl s hraním přestat. Ale moje maminka mě podporovala ve všem a řekla mi, že mám talent, že umím a že mám hrát dál.

2. Mám zvyk, ale nechci ho prozrazovat. Je to moje tajemství.

3. Skladby většinou vybírá učitel, a když se mi něco líbí a chtěl bych to hrát, vybíráme i spolu.

doplňující otázka: Hrál jsi někdy na váš národní nástroj (o morin huur - minulé číslo ZKHS)?

- Ještě ne. Chtěl bych to někdy zkusit, ale není na to čas. Když mám volno, cvičím na housle.

Leoš Drda, III. kategorie, Havířov

1. Nepřemýšlel jsem o tom. V hraní mě podporuje celá rodina.

2. Nic takového nemám.

3. Vybírám si sám, podle toho, která skladba se mi líbí.

Osmnáctkrát a stále poprvé moje ohlédnutí za 1. kolem III. kategorie

Když slyšíte osmnáctkrát za sebou jednu a tu samou skladbu, způsobí to, že si ji pamatujete, ona vám nalezde do hlavy a chtě nechtě si onen motiv zpíváte třeba při mytí rukou nebo během jízdy výtahem. Kolikrát si ji asi přehrál každý ze všech osmnácti soutěžících, kteří se zúčastnili prvního kola třetí kategorie, zůstane tajemstvím. Minimálně tolikrát, aby mu zůstala v hlavě precizně připravená a nacvičená k soutěžnímu vystoupení.

Laikovi (mně) se zdá na první poslech většina skladeb stejná. Proto smekám klobouk před porotou, která musí rozhodnout, kdo ze všech hráčů má na postup do dalšího kola a kdo si ještě třeba rok počká. Porota, která se dívá objektivně a naprosto nestranně.

Zkusil jsem se na chvíli vžít do role rozhodujícího orgánu a hodnotil jednotlivé přednesy, jeden po druhém. Ne, neměla to být hra na porotce, pouze zkouška, jestli dovedu laickým, nezkušeným uchem ohodnotit každého z vystupujících. Proto mi při prvním kole vznikl pod perem jakýsi seznam soutěžních čísel, ke každému nějaká poznámka, komentář či postřeh, takže po skončení a vyhlášení 1. kola bych mohl zjistit míru úspěšnosti mého snažení.

Čeho si člověk musí všimnout, chce-li objektivně posoudit všechny výkony? Hledal jsem drobné odlišnosti, které moje „nehouslové“ uši jsou schopny rozeznat. Zavřel jsem oči a chvíli jen poslouchal, to mi dalo možnost soustředit se na hudbu bez hráčových projevů. Sledoval jsem pohyby houslistů při hře, jak se jejich tělo zapojuje nebo nezapojuje do hudby. Vnímám celkový dojem ze hry. Pozoroval, jak si ten či onen poradí s obtížným místem. Najednou jsem začal vidět drobnější odlišnosti. Cítit, komu povinná skladba sedla a komu by ještě pár hodin tréninku neuškodilo. Nechtělo se mi tomu věřit, ale papír se opravdu plnil mými postřehy.

Byly k vidění výkony, o kterých se bude mluvit ještě dlouho, výkony, které zůstanou v paměti, a výkony, na které se radši zapomene. Tedy alespoň podle mě. A tak se na pódiu rozeznávaly stále stejné skladby, avšak každá jiná.

Pestrá paleta subjektivních pojetí Kocianova „Intermezzo Pittoresco“ zasáhla velmi široké spektrum. Od pomalé, romanticky procítěné písně po kvapík ve stylu španělského flamenga. Forte a piano pianissimo. Začátky sebevědomé i nejisté. Statické projevy, kdy hráči hýbali pouze pravou rukou se smyčcem, byly střídány dramatickou souhrou vášně a melodie. Jednou rozhádané nástroje, jindy zase dokonalá souhra obou instrumentů. Jedni se trochu rozpačitě probíjeli některými částmi, jiní šli svým partem jako při nedělní procházce. Procítěně mírná verze proti lehce agresivně provokujícímu podání. Jeden výstup končil opatrně, jiný se vzletnou ležérností.

Jsem si jistý, že všichni vystupující využili veškeré svoje síly k tomu, aby skladbu podali brilantně, jak nejlépe dovedou. A vím, že porota vidí daleko dál a hloub než já.

Po vyhlášení výsledků jsem si dovilil porovnat závěry obou hodnotících složek. Jak dopadlo moje snažení, si nechám pro sebe, svěřím se pouze, že moje odhady v některých případech nebyly daleko od skutečnosti. A tak si na závěr mohu spokojeně říci: „ševče, drž se svého kopyta,“ a dokončit psaní závěrečnou poklonou všem, kteří předvedli svůj um v prvním kole, a gratulací postupujícím.

IV. kategorie - výsledky

1. kolo IV. kategorie

Povinná skladba: Jaroslav Kocian: Serenáda D dur

do 2. kola postoupili:

Klodová Markéta	ZUŠ B.Martinů Havířov-Město
Michal Matouš	Konzervatoř Praha
Šroubková Olga	Hudební gymnázium J.Nerudy Praha
Mojžešová Veronika	Hudební gymnázium J.Nerudy Praha
Goicea Ioana Cristina	Rumunsko-Judetul Ilfov
Michal Šimon	ZUŠ Police nad Metují
Linhartová Veronika	Konzervatoř Praha
Kučerová Barbora	Konzervatoř Praha

Zpovídáme...

1. Možná už jsi někdy přemýšlela o tom, že s hraním tzv. „sekneš“. Kdo je ten, co tě nejvíc podporuje a vždy postrčí dál?
2. Máš nějaký talisman či rituál, který ti pomáhá překonat případnou nervozitu nebo tě jentak všude doprovází?
3. Můžeš zasahovat do výběru skladeb, které budeš hrát?

Veronika Linhartová, IV. kategorie, Praha

1. Určitě mě podporují všichni okolo mě, moji rodiče, moje paní profesorka, moji spolužáci mě motivují (významný pohled na její spolužačku - houslistku Barboru), abych cvičila a byla alespoň stejně dobrá jako oni (smích). O skončení s hraním jsem nikdy nepřemýšlela.

2. Talisman nemám, ale teď jsem začala praktikovat metodu, že se pětkrát zhluboka nadechnu. Je to takové uvolňující. A taky čokoláda pomáhá. Hořká.

3. Jak kdy, třeba poslední skladbu mi vybrala paní profesorka, ale tento rok si je už budu vybírat sama. Je to vždycky na nějaké dohodě.

Barbora Kučerová, IV. kategorie, Pardubice

1. O tom většinou přemýšlím, když dostanu novou skladbu a vůbec mi to nejde. Říkám si, že to je fakt děsný, ale vždycky se rozmyslím a hraju dál. Motivuje mě třeba Verča, navzájem se hecujeme a podobně (smích).

2. Talismánka mám. Po tom, co jsem si zlomila ruce, mi paní učitelka dala plyšového pejska. Jmenuje se „Dandy.“ A čokoládu mám taky.

3. Když jsem byla ještě na ZUŠ, vybírala mi je paní učitelka. Skladbu do druhého kola, kdybych postoupila, jsem si vybrala sama.

(obě houslistky, Veronika i Barbora, jsou kamarádky a spolužačky, studují stejnou konzervatoř; rozhovor dělaly společně)

-PV-

Poprvé v roce 1959

Padesátý ročník KHS skýtá možnosti pro celou řadu zajímavých rozhovorů. Jedním z hostů KHS a zároveň i pozornou posluchačkou soutěžních výkonů je Ludmila Stránská, členka poroty prvního ročníku KHS. Pro Zpravodaj odpověděla na několik otázek:

- Když jste pracovala v porotě prvního ročníku, dovedla jste si tehdy představit, že jednou bude padesáté výročí této soutěže?

„No, tenkrát asi ne. Člověk si v mládí neuvědomoval, do jaké délky a šíře soutěž bude pokračovat. Věděli jsme, že soutěž bude, to ano, ale že bych se právě já dožila padesátého ročníku, to teda! Mám úplně fantastický pocit. Svoji roli v tom má i prostředí, kde se soutěž dnes koná, to je úplně o něčem jiném. My jsme začínali v Hernychově vile, to je sice také krásné prostředí, ale všechno tam bylo malé. Kdežto tady je to na vysoké úrovni. Tenkrát v prvním ročníku byla soutěž dokonce, pokud si dobře vzpomínám, jenom pro východočeský kraj, nebyla ani celostátní. Ale soutěže rychle pokračovaly „nahoru“. Každý rok byla vyšší úroveň, až jsme si říkali: „...jó, to je něco jiného“... Je

pravdou, viděno průběžně, že každá soutěž, každá kategorie má svou úroveň. Například dnes, co jsme mohli slyšet, byla opravdu vysoká úroveň druhé kategorie. Pokaždé taková úroveň není, jako byla právě teď. Je to něco mimořádného. Tenkrát na počátku se začínalo „jenom“ dětskými skladbičkami, nějakými „concertinami“, prostě jednoduchými skladbami. Byla jsem potom ještě asi šest let v porotě, tak opravdu mohu posoudit, jak soutěž roste nahoru.“

- V průběhu dalších ročníků jste se byla podívat alespoň jako divák snad pokaždé, že?

„A víte, že ano?! Opravdu pokaždé! Mohla bych si psát čárky za účast, vždycky mi to vyšlo. I díky zdraví.“

- Je nějaký houslista v průběhu let soutěže, který Vás opravdu zaujal víc než jiní?

„Asi bych taky vzpomněla na Stefana Milenkoviče. To byla opravdu rarita, že se stal ve svém věku absolutním vítězem soutěže, laureátem z první kategorie. Ale jinak jsem ráda, že houslisty, které znám z KHS, najednou slyším hrát v rozhlase. Jsem potěšena, když slyším v rádiu hrát Pavla Hůlu, Václava Hudečka, Jaroslava Svěceného, ten se velice angažuje, Šporcla, Matouška, všechny...“

- Co byste chtěla vzkázat těm, kteří soutěží projdou bez výrazných ocenění?

„Aby muziku dál pěstovali a aby si ji věnovali pro svoje potěšení. Protože když s nimi hudba půjde celý život, tak jim ho obohatí. To vím i sama dle svých zkušeností, protože s muzikou se dá krásně prožít celý život. Kolikrát hudba pomůže i ve stresových situacích, kdy může být člověk na dně a muzika ho podrží. Přála bych všem, aby je hudba těšila - soutěže budou pořád a vždycky může být jen pár vítězů. Je krásné, že ostatní se soutěže zúčastňují. Že najdou tu odvalu postavit se na soutěžní pódium a zahrát. Hlavně u dětí je to někdy opravdu veliký kus odvahy.“

- Někáký postesek, abychom jen nechválili...

„Jenom je mi líto, že je soutěž málo propagovaná. Speciálně v televizi, že není alespoň záběr ze soutěže nebo nějaký průřez. Mohl by být nějaký pořad třeba i za dva měsíce, že existovala Kocianova houslová soutěž a připomenout ji průřezem... To bych si opravdu moc přála, kdyby něco takového na ČT 2 prošlo. Protože dnes se děti moc na housle hrát neučí a bohužel je tu úbytek žáků. Je větší zájem o zobcové flétny, protože děti dřív něco dokážou. Když hraje dítě půl roku na housle, tak to jakoby nic není, zatímco když někdo hraje půl roku na zobcovou flétnu, už hraje písničky a rodiče to víc táhne. Soutěž potřebuje víc zpopularizovat.“

- Jaké máte ještě bezprostřední postřehy ze soutěže?

„Zaujalo mě, že v první kategorii byla samá děvčata. Ani jediný chlapec! Sice byl jeden v brožurě napsaný, ale nedostavil se. Nezapomeňme, že tihle malí dorostou a bude to pořád doménou děvčat. Upřímně řečeno, existenční výhledy do budoucnosti jsou problémem. Když si člověk představí, že děti hrají od pěti, šesti let, a když potom vystudují akademii a mají nejvyšší vzdělání, jdou někam hrát do orchestru, kde dostanou měsíční plat patnáct tisíc, je to problém... To si rodiče u malých dětí rozmyslí a řeknou si, ať jdou dělat něco, z čeho se potom jednou užijí... Hudbu totiž člověk musí mít hodně rád. A také rodiče musí mít hudbu moc rádi, aby všechno vydrželi. Nakonec musí mít i finanční prostředky, protože nástroje jsou drahé, struny jsou drahé, jen

malá oprava, a je to šest či sedm set korun... To všichni rodiče také nemohou dát..."

- Byla jste se podívat v Hernychově vile?

„Od prvního ročníku uplynula opravdu dlouhá doba, ale byla jsem se ve vile podívat a úplně jsem si živě představila, jak jsme tam s panem profesorem Heranem a Miluší Kvasničkovou seděli v porotě. Dokonce se dodnes stýkám s těmi, co tehdy poprvé soutěžili. Z Hradce Králové soutěžila Jiřinka i Anička Reinišová. Jiřinku jsem kdysi učila. Jiřinka je členkou pardubického státního komorního orchestru a dnes už je taky babičkou. Padesát let je padesát let! Setkávám se ale s některými celý život. Ještě Evička Kubištová, ta je zase ve Státní opeře v Praze. Hraje u primů. Hraje už i její syn a sedí s ní u prvních houslí... Pokračuje to dál. Měla jsem tady několik žáků, kteří se dobře umístili. Mezi jinými i Jardu Svěceného. Toho jsem učila od šesti let do patnácti. Ten už tady má také dceru. Muzikantské rodiny pokračují dál. A musím na závěr říci, že je soutěž vynikajícím způsobem organizovaná. Ta péče, která se soutěži věnuje!

-MN-

Program zítra Sobota 11. 5.

KHS

10.00 Přijetí vítězů a zahraničních hostů starostou města

11.00 Seminář k průběhu soutěže s předsedou poroty

14.30 Závěrečný koncert vítězů KHS 2008 (Roškotovo divadlo)

Aktuálně, bezprostředně

V běhu soutěže, během pátečního dopoledne, jsem požádal Pavla Sedláčka, předsedu správní rady NF Mistra Jaroslava Kociana, o úplně bezprostřední dojmy ze soutěže a festivalu Kocianova Ústí:

Pavel Sedláček: „Já jsem především spokojený, že první tři koncerty festivalu byly perfektní. Víc než perfektní... Nejvíc se mi líbil střední koncert laureátů, pro mě byl až téměř „rodinný“. Ale i včera byl úplně fantastický koncert paní Zdeny Kloubové. Myslím si, že mnoho lidí ani neví, že u nás máme takovou zpěvačku. Možná nenápadnou, ale vynikající! A spojení s houslemi bylo úžasné. Zaujalo vyznání paní Zdeny Kloubové o jejím pojitku k houslové soutěži, díky tomu, že její manžel Milan Puklický byl v počátcích soutěže koncem šedesátých let skvělým houslistou s mnoha úspěchy zde. Potom bohužel musel hry na housle zanechat a teď se živí jako hudební režisér. Podle Pavla Hůly i Jaroslava Svěceného je to člověk na svém místě, ohromně se s ním spolupracuje, určitě i proto, že je nebo byl výborný houslista.“

-Co říkáte autentickému záznamu Jaroslava Kociana?

„Ten autentický záznam se shodou okolností podařilo natočit právě mně. Čirou náhodou. Někdo mi zavolal, jestli vím, že pan Čáslavský objevil válečný filmový týdeník, kde je Jaroslav Kocian hrající na klavír s malým Josefem Sukem, který byl jeho žákem. Současně jsem byl upozorněn, že bude náhradní vysílání a opakování. Ohlídal jsem si to a mám vše natočené včetně loga České televize s nápisem STÁVKA, jak tenkrát právě stávkovali. Stálo by za to, kdybychom se přes pana Čáslavského pokusili sehnat originál té nahrávky, bez všech těch rušivých log. I kvůli lepší kvalitě nahrávky. I tak je ale kvalita slušná a hlavně je ta nahrávka fantastická díky tomu, že tam Jaroslav Kocian nejen hraje na klavír, ale i mluví!“

Děkuji za rozhovor.

-MN-

Informujeme: Počty účastníků: oficiálně přihlášeno 58

29 ČR, 29 cizina

Ukrajina 3, Lotyšsko 1, Bulharsko 3, Mongolsko 3, Německo 1, Srbsko 3, USA 2, Rakousko 1, Japonsko 1, Polsko 2, Norsko 2, Izrael 1, Rumunsko 1, Slovensko 1, Slovinsko 1, belgie 2, Lucembursko 1